

Verkondiging Mattheüs 11:25-30

Eerste Schriftlezing: Zacharia 9:9-12

Gemeente van Christus,

Inleiding 'gehoorzamen'

We zijn weer samengekomen in de kerk!

Hopelijk kan over een tijdje iedereen zich weer veilig voelen om te komen.

Maar deze eerste stap is bemoedigend.

Tegelijk zijn er in aanloop naar dit nieuwe samenzijn ook andere gevoelens bovengekomen. Niet alleen maar mooie. De voorwaarden waaronder we samenkomen: de protocollen, het maximale aantal mensen dat mag komen, en het verbod op samen zingen; het heeft ook weerstand opgeroepen. De vraag is ook opgekomen: Gaat het nog de moeite waard zijn om op deze manier samen te komen? En dat is een terechte vraag, want het is niet van tevoren in te schatten hoe we deze dienst gaan beleven.

De maatregelen zijn eigenlijk best wel vervelend.

Ze beperken onze vrijheid. Er wordt over mensen besloten. Notabene de generatie die de oorlog nog heeft meegemaakt, de oudere mensen die in een verzorgingshuis wonen, worden het meest gehouden aan allemaal regels en beperkingen.

Natuurlijk zijn de beperkingen bedacht vanuit zorg en goede bedoelingen. En als je dat vooral ziet dan heb je het er misschien minder moeilijk mee. Maar het is ook frustrerend! Na jaren van verworven vrijheden wordt er gehoorzaamheid gevraagd.

Zonder eigen vrije keuze. BOA's controleren tot in de achtertuin. Het roept weerstand op, want wie wil er nu zijn vrijheid van doen en laten inleveren om te gehoorzamen? Aan welk gezag dan ook!

1. Neem mijn 'juk' op je - wat het zwaar maakt

Dat is precies waarom de woorden van Jezus in de tekst uit Mattheus 11 weerstand kunnen oproepen. En waarom ik mezelf heb afgevraagd hoe troostend deze tekst is.

Want Jezus zegt: 'doe wat ik je zeg, en leer van mij' (vs.29, BGT). Zo staat het in de vertaling van de Bijbel in Gewone Taal. Jezus vraagt de mensen om te gehoorzamen en te doen wat God wil.

Nu is dat geen onbekende vraag als je wat vaker in de Bijbel leest. Maar h^óe Jezus het hier zegt, daar komt een bepaalde lading in mee. Want, Jezus heeft het over een 'juk' dat je moet opnemen. In de Nieuwe Bijbelvertaling die we hoorden, staat: 'Neem mijn juk op je en leer van mij' (vs.29, NBV).

Bij een juk moet ik denken aan zo'n houten juk voor op de schouders waar je twee emmers aan kunt hangen. Waar vroeger melk mee vervoerd werd.

Maar de mensen waar Jezus tegen praat, denken bij een juk om de nek van mensen aan een slavenjuk. Niet letterlijk het slavenjuk waaronder het volk Israël in Egypte geleden heeft: de opgelegde dwangarbeid. De gedwongen gehoorzaamheid.

Die herinnering aan de geschiedenis van het volk Israël geeft voor de mensen tegen wie Jezus spreekt dus nogal een lading mee aan wat Jezus zegt, 'neem mijn juk op je'.

Maar het is de lading die Jezus aanvoelt bij de mensen om hem heen. Zo zwaar belast voelen zij zich door de geboden en de religieuze regels die ze van hun geestelijke leiders opgelegd krijgen.

De geboden zijn er zodat de mensen 'goed' doen in Gods ogen. Maar de mensen voelen de regels als een last op hun schouders. In Mattheus 23 vertelt Jezus dat de schriftgeleerden en de farizeeën alle voorschriften tot een zware last maken die ze op de schouders van de mensen leggen.

Hoe dan? Hoe kan het zwaar zijn om goed te doen?

Het gaat Jezus er niet om dat de geboden en voorschriften van de farizeeën en schriftgeleerden niet goed zouden zijn. Het zijn dezelfde als die van Mozes. Het gaat erom hóe je ze opvolgt, op welke manier.

In de felle discussie tussen Jezus en de schriftgeleerden & farizeeën wordt duidelijk welke manier dat is. Jezus zegt in Mattheus 23 dat het niet goed is als je dadens erop gericht zijn om door de mensen gezien te worden (Mt 23:5).

Daar wordt het zwaar van. Als je goed doet, en je wilt dat het gezien wordt. En dus dat wát je voor goeds doet, afhankelijk wordt van of het gezien wordt door anderen.

Die manier van 'goed doen' legt een zwaar juk op je. Het doet geen goed aan de ziel.

Nu worden de schriftgeleerden en farizeeën wel eens weggezet als typisch ijdele en hypocriete mensen. Maar hun gedrag is heel menselijk.

Wij doen denk ik nooit iets alléén maar om gezien te worden. Maar hoeveel tijd spenderen we er niet aan om anderen en onszelf ervan te overtuigen dat we goed bezig zijn!

Hoeveel teleurstelling als niet gezien wordt wat we goed doen!

En als onze goede bedoelingen misverstaan worden, dan doet dat pijn!

Wat kost het vreselijk veel energie om ervoor te zorgen dat het opvalt wat je aan goeds doet. En voorál: om er bewondering voor te krijgen. Want met 1 klik op je telefoon kun je de wereld laten zien wat je doet. Maar afwachten of mensen het ook zien en leuk vinden...dat neemt veel meer tijd in beslag!

Als het lukt, is het belonend. Maar zodra je merkt dat je omgeving anderen prijst om wat ze doen, maar wat jij doet valt niemand op...! Dat is niet leuk.

Je blijft gekwetst achter of je gaat je best doen dat de mensen om je heen het wel te weten komen wat je hebt gedaan!

Andersom werkt het ook zo: als er 1 iemand in je omgeving is die iedereen hoog heeft zitten. En er wordt eigenlijk verwacht dat je je bewondering of dankbaarheid in overvloed uitspreekt als deze persoon iets goeds doet. Dat is ook vermoeiend! Dan ga je op je tenen lopen. Of iemand naar de mond praten.

Wat een gevoelens en gedachten raken er verspild aan of je wel gezien wordt. Wat kun je bezig zijn met de goedkeuring van anderen of jezelf...

2. Wat het licht maakt - Jezus is zachtmoedig en nederig van hart

Wat een rust zou het geven als je die erkenning niet meer nodig hebt. En je kunt doen wat binnen je bereik ligt. Zonder de zorg of anderen het wel zien.

Dat geeft rust voor je ziel, zo formuleert de Griekse grondtaal het mooi. Het is een rust die je niet automatisch vindt als je vakantie neemt of vrij bent. Je hebt er geen vat op. Als je het wilt, is het er niet automatisch.

Je vindt het bij Christus!

Want, Jezus zegt: 'Kom bij mij, als je vermoeid of belast bent. Bij mij zul je ervaren dat goed doen niet zwaar is, maar licht.'

De levensloop van Jezus laat zien dat hij weet van al het menselijk falen. Hij kent ook ons falen. En onze vermoeidheid. En waar we mee belast zijn.

En zijn reactie is: 'kom bij mij'.

Dat geeft troost. 'Want hij is (1) zachtmoedig, vriendelijk.

(1) Jezus komt Jeruzalem niet binnen als koning te paard, maar als zachtmoedig mens op een ezel, schrijft Mattheus - met de herinnering aan de profetische woorden uit Zacharia. Op een ezel, een lastdier, zoek je geen erkenning. Dan was hij wel te paard gekomen.

Jezus is zachtmoedig. (2) En nederig van hart, hij vindt zichzelf niet het belangrijkste.

(2) Als hij gevangen genomen wordt en veroordeeld tot de kruisdood, dan spreekt uit alles wat hij zegt en doet, dat hij zich niet wil verhogen boven anderen. Hij is nederig van hart en plaatst het belang van anderen boven dat van zichzelf.

In de aanwezigheid komen van die zachtmoedigheid en nederigheid, is als rust voor de ziel. Want het verlost je van heel veel afleiding. Je bent gekomen bij de bron van het hemelse leven op aarde, Christus.

Bij hem worden we verlost van zorgen over de publieke mening over ons. En hij verlost ons van al die moeite om anderen te laten zien dat we het waard zijn.

Dat maakt ons vrij om goed te doen. Dat maakt het 'juk' van de geboden zacht en de last ervan licht.

3. Het juk van Jezus is zacht: goed doen om het goede zelf

In de aanwezigheid van de zachtmoedigheid en nederigheid van Christus, wordt de opdracht om goed te doen lichter en zachter om te dragen. Niet makkelijker!

De geboden die Jezus geeft, zijn zelfs moeilijker dan hoe de schriftgeleerden en farizeeën het leren. In de Bergrede horen we hoe Jezus de wet van Mozes en de profeten nog veel strikter uitlegt dan andere geestelijke leiders. 'Heb niet alleen je naaste lief, ook je vijanden', voegt Jezus toe. Om maar aan te geven: de opdracht die Jezus meegeeft is niet lichter. Maar het is wel makkelijker te dragen.

Want we hoeven niet meer bezig te zijn met of we onze goedheid ook uitstralen. En dat geeft verlichting! Als we zonder publieke erkenning van onze burens, vrienden, familie, van onze ouders of kinderen, van de kerk of van de samenleving, onze rust vinden in doen wat Jezus ons leerde zonder dat anderen ervan hoeven te weten. Gewoon wat binnen ons bereik ligt. En dat kan dan heel klein zijn; een klein helpend gebaar naar iemand die dat vraagt, vanuit een vriendelijk hart. Zonder dat het hoeft op te vallen.

4. Slot

Het leven leert dat dat moeilijk is. Wie wil er nu niet gezien worden voor het goede dat hij doet?

We kunnen eigenlijk niet zonder.

Maar het legt ook een juk op je, als erkenning krijgen je drijfveer wordt.

En dus zegt Jezus: als het moeilijk is... als je lasten zwaar zijn en je vermoeid bent, kom dan bij mij, bidt tot God. Weet dat Hij je ziet. Al het goede dat je doet. En dat Hij het slechte wil vergeven.

Vindt van daaruit de vrijheid om te doen wat niemand hoeft te zien om waardevol te zijn. Dat zal rust geven.

Amen.